

ENSV EHTUSKOMITEE ARHITEKTUURIMÄLESTISE KAITSE INSPEKTSIOON
ARHITEKTUURIMÄLESTISE PASS

K 176 Kateg. №	Laupa mõisa peahoone Arhitektuurimälestise nimetus * Наименование памятника архитектуры		20. saj. algus Daatum Латировка
Liik * Вид	Autor (daatum) * Автор (дата) Raioon * Район		juugend, neobarokk
Toimiku nr. № дела	Umberehituse autor (daatum) * Автор реконструкции (дата) Linn * Город		Stiil Стиль
	tellis, krohvitud Tüüp, materjal ja põhikonstruktsioonid * Тип, материал и основные конструкции		
<i>Vt. lisaleht.</i>	Asustatud punkt * Населенный пункт Tänav. № * Улица. №		Kaitsekohustuse daatum ja nr. Дата охранного обязательства
	Türi k/n Külanõukogu * Сельсовет		
	Kolhoos, sovhoos, metskond * Колх., совх. koolihoone Kasutamiseviis * Использование		Kaitsetsooni kehtestamise daatum Дата уст. охр. зоны
	Laupa 8-kl. Kool Kasutajad * Исполнители		
	Laupa 8-kl. Kool Valdaja * Владелец		hea
Asendiplaani skeem * Схема генплана	202810 Paide raj. Laupa Valdaja aadress * Адрес владельца		Seisund Состояние

Hoone valmis I maailmasõja eel ning on püstitatud erakordselt luksuslikuna. Keskosa on kahekorruse-line, tiibosad madalamad, maja vormivad kõrge mansardkatus ning lainjalt voolitud frontoonid. Esifassaadil eenduvad ühekorruselised rodudega väljaehitised, hoone tagant laskub lai trepp Pärnu jõe-le.

Hoone dekoor on pillavalt külluslik - enamuse motiive on omandatud rokokooajastu lossiarhitektuurist, kuid nende käsitluses on tunda ilmseid juugendstiiljutusi. Selge, on, et moisahoone kavandaja on tegutsenud silmapaistva meisterlikkuse ning kvaliteediga, oma taotlustelt on ta enim lähedane saks arhitekti P.Schultze-Naumburgi (1869-1949) loomelaadile.

Hoone on 1922. aastast saadik olnud kooli käsutuses ja algsed interjöörid on remontide käigus enamasti minetunud. Kahjuks on ka alla lastud majatagune paisjärv, mistõttu on kaduma läinud üks huvitavamaid arhitektuurivaateid Eestis.

АРХИТЕКТУРСЕД JA DEКОРАТИВСЕД ЕЛЕМЕНДИД АРХИТЕКТУРНЫЕ И ДЕКОРАТИВНЫЕ ЭЛЕМЕНТЫ

Rikkalik välisdekoor: seinad liigendatud pilastrite ning liseenidega, nende vahele on seotud kipsvanikud, keskfrontoonil ripuvad roosgirlandid ja poimuvad akantuslehed, rodusid toetavad maskaroonkonsoolid jne.

Siseruumides säilinud juugendvormides kahhelkamin, lakitud siseuksi, seinakappe jms. Märgitavad ka mitmed kahekümnenda sajandi arhitektuurile ainuomaseid votteid - klaasitud laega trepikoda, alles on endisaegsed liftikapid, keskkütteradiaatorid jne.

2 FOTOT (6×9) * 2 ФОТОГРАФИИ (6×9)

1. Lõuna mõisahoone. Vaade esifassaadile
2. Vaade tagaküljele üle Pärnu jõe.

мo-

KES JA MILLAL FOTOGRAFEERIS * КТО И КОГДА ФОТОГРАФИРОВАЛ

K.Tilk, nov. 1979

MÄLESTISES ASUVAD KUNSTITEOSED
ПРОИЗВЕДЕНИЯ ИСКУССТВА В ПАМЯТНИКЕ

--	--	--

RÕHPLAANILINE SKEEM • ПЛАНОВАЯ СХЕМА

Vt. lisaleht.

MÄLESTISE AJALOOLISE STRUKTUURI SKEEM
СХЕМА СТРУКТУРЫ ИСТОРИИ ПАМЯТНИКА

ANDMED MÄLESTISE TEHNILISE SEISUKORRA KOHTA
СВЕДЕНИЯ О ТЕХНИЧЕСКОМ СОСТОЯНИИ ПАМЯТНИКА

1982 - mälestise tehniline seisund hea. Siiski märgitavad mitmed puudused: krohvikate osaliselt rikutud, varvikiht paiguti irdunud, rõdudel esineb vihmavee läbijooksimisi jne. Siseviimistlus ebakohane.

Mõisamaja lähim ümbrus on risustatud juhuslikult paiknevatest elektripostidest ja saastatud kivisöest. Rissukasvanud ja täiesti kerras- tamata on jõe tagune pargiosa.

1968
1969
1970

1968
1969
1970

1971

1972

1973

1974

1. Eesti NSV mõisaarhitektuuri riikliku kaitse alla võtmise ettepanek - põhendused Kd.X. Paide raj. - Laupa mõis. Koost. A. H e i n, K. T i l k. Tallinn, 1979. - Kultuurimälestiste RPI arhiiv, A-362
2. A. H e i n, Kool ja mõisaarhitektuur - "Nõukogude Õpetaja" 2. aug. 1980.

KÕRVALISED HOONED MÄLESTISE
KAITSETSOONIS
ПОСТОРОННИЕ ПОСТРОЙКИ В ОХРАННОЙ
ЗОНЕ ПАМЯТНИКА

AJALOOISED ALLIKAD
ИСТОРИЧЕСКИЕ ИСТОЧНИКИ

MÄLESTISE KAHJUSTUSED * ПОВРЕЖДЕНИЯ ПАМЯТНИКА

KES UURIS MÄLESTIST * КТО ИССЛЕДОВАЛ ПАМЯТНИК

Täitmise
daatum

Дата запол-
нения

30.aug.82

Perekonna, ees- ja isanimi ning eriala
Фамилия, имя, отчество и профессия

Hein, Ants Heinrichi p.-
kunstiajaloolane

Allkiri * Подпись

